REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 09-08-2021

Mødedato Mandag d. 09. august 2021 kl. 13:31

Mødested Konference 1 og 2, stuen, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse: Sundhedsinnovation (14.00-15.00) # 3
Orientering om status på gymnasieområdet # 5
Orientering om ny aftale om elevfordeling 7
Udbudsstrategi for oprensningsprojektet ved Høfde 42 9
Orientering om forurening med perfluorerede stoffer (PFAS) # 11
Orientering om uddybning af forslag til Budget 2022 # 13
Udmøntning af bæredygtige initiativer 14
Bevilling til klimatilpasningsprojektet BioScape 16
Forslag om gratis buskørsel på regionalrute # 18
Orientering om udvikling af Jyllandskorridoren # 20
Drøftelse af møder i Danske Regioner # 22
Gensidig orientering # 23
Foretræde (13.30-14.00) # 24
Underskriftsark # 25

Punkt 1: Temadrøftelse: Sundhedsinnovation (14.00-15.00)

1-30-76-3-20

Sagsfremstilling

Regional Udvikling har siden årsskiftet 2018/2019 arbejdet indgående med sundhedsinnovation.

Det overordnede mål er at bidrage til et bæredygtigt og effektivt sundhedsvæsen af høj kvalitet for borgeren og tæt ved borgeren, jf. Region Midtjyllands Udviklingsstrategi. Det skal ske igennem stærke samarbejder i hele økosystemet. Herunder skal der skabes gode betingelser og forudsætninger samt skubbes på for, at der sker mere og bedre innovation "med vilje" – og få det til at ske, der ikke sker i dag.

Et vigtigt virkemiddel i den samlede indsats er Sundhedsinnovationspuljen, som investerer i udvikling af nye løsninger i det midtjyske sundhedsvæsen.

Udvalget præsenteres blandt andet for en status på Sundhedsinnovationspuljen, som har støttet ca. 50 projekter siden 2019.

Program for temadrøftelse

Kl. 14.00-14.05	Koncerndirektør Anders Kjærulff byder velkommen. Introduktion til temaet sundhedsinnovation.
Kl. 14.05-14.15	Udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen præsenterer status for arbejdet med sundhedsinnovation.
Kl. 14.15-14.30	Sygeplejerske og ph.d.-studerende Anne-Mette Iversen vil præsentere mikrofinansieringsprojektet "Forbedring af personalets håndhygiejne - ved hjælp af automatisk monitorering og adfærdsdesign". Kræftafdelingen, Aarhus Universitetshospital, tog i 2016 initiativ til udvikling af et sensor-systemet til monitorering af personalets håndhygiejne. På baggrund af de data, som generes 24 timer, 7 dage om ugen, kan der identificeres de præcise situationer, rum, tidspunkter på døgnet mm, hvor der skal arbejde med forbedring. I forskningsprojektet testes nu forskellige metoder til, hvordan data kan anvendes i klinisk praksis, så de rent faktisk fører til forbedring af håndhygiejnen. Der undersøges, hvilke interventionsmetoder indenfor adfærdsdesign der har effekt på personalets håndhygiejne-compliance. Derudover spredning af den innovative løsning til andre afdelinger på Aarhus Universitetshospital og plejehjem.
Kl. 14.30-14.40	Udvalget præsenteres for et projekt med 3D-print på Hospitalsenhed Midt. Casen præsenteres gennem et kort videointerview med en 3D-print virksomhed.
Kl. 14.40-15.00	Udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen rammesætter en drøftelse om udfordringer inden for området.

Beslutning

Koncerndirektør Anders Kjærulff indledte til drøftelsen ved at beskrive status på arbejdet med sundhedsinnovation i Region Midtjylland. Blandt andet blev overvejet samarbejdet med kommunerne i relation til dette felt. Han præsenterede desuden direktionens og koncernledelsens fokus på sundhedsinnovation.

Han redegjorde for, at der er udsigt til (med budgetforslaget) at der afsættes midler under sundhedskredsløbet. Hermed skulle udfordringerne med konteringsproblemer på tværs af kredsløb også være løst.

Udviklingsdirektør Kim Kofod Hansen introducerede til samarbejdet om sundhedsinnovation i Regional Udvikling og samarbejdet på tværs i organisationen.

Sygeplejerske og ph.d.-studerende Anne-Mette Iversen præsenterede et projekt fra Aarhus Universitetshospital om håndhygiejne og argumenterede blandt andet for behovet for vejledning og adgang til ressourcer for klinikere, der gerne vil arbejde med sundhedsinnovation.

Efter afspilning af en film redegjorde teamleder Pia Wiborg Astrup for styrkerne ved at samarbejde på tværs af offentlige og private virksomheder om sundhedsinnovation.

Administrationen beskrev for udvalget, at der stadig er en lang række udfordringer i arbejdet, som må adresseres, eksempelvis ejerskab over de innovationer, der kommer.

Udvalget drøftede, det er væsentligt, at klinikerne, som kan have glæde af at søge midler til sundhedsinnovation, også får viden om mulighederne.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 2: Orientering om status på gymnasieområdet

1-30-76-40-20

Resume

Ansøgerne til det almene gymnasium har fået besked om, hvilket gymnasium de har fået reserveret en plads på efter sommerferien. Der er foretaget elevfordeling i Fordelingsudvalg Øst, da ikke alle elever kunne få opfyldt deres 1. prioritet.

Bestyrelsen på Aarhus Tech har besluttet at fastholde Aarhus Gymnasium, Tilst, som udbudssted for optag af stx- og hf-elever til sommeren 2021. Bestyrelsen har samtidig også vedtaget, at den endelige beslutning om en eventuel lukning træffes i efteråret 2021. Såfremt Aarhus Tech lukker udbudsstedet i Tilst, har regionsrådet alene en formel rolle som høringspart.

Direktionen indstiller,

at orientering om status på gymnasieområdet tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Status på elevfordeling
Ansøgere til det almene gymnasium fik den 17. maj 2021 besked om, hvilket gymnasium de havde fået reserveret en plads på efter sommerferien. Alle ansøgere i Fordelingsudvalg Syd, Vest og Nord fik opfyldt deres 1. prioritet, mens der blev foretaget fordeling i Fordelingsudvalg Øst. Der blev fordelt i alt 382 elever fra de overansøgte gymnasier i Aarhus, heraf 51 KUO-elever. Det er lidt færre end sidste år, hvor der blev fordelt 447 elever, heraf 84 elever fra KUO-områderne. KUO-områderne dækker over ansøgere med bopæl i almene boligområder, der har et stort antal beboere uden for arbejdsmarkedet.

Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium, Tilst, modtog ikke KUO-elever som følge af de lokale elevfordelingsregler. I fordelingen var det særligt Aarhus Statsgymnasium, Aarhus Katedralskole og Marselisborg Gymnasium, der afgav elever, og primært Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium, der modtog elever. Som følge af lukningen af Aarhus Tech, Dollerupvej, blev alle ansøgere fra Dollerupvej flyttet til Aarhus Gymnasium, Tilst. Dog fik de elever, som ikke havde Aarhus Gymnasium, Tilst, som 2. prioritet mulighed for at ændre deres prioritering. Den mulighed benyttede 17 af de 29 ansøgere til Dollerupvej sig af. I forbindelse med fordelingen har Viby Gymnasium og Aarhus Gymnasium, Tilst, modtaget hhv. 96 og 110 elever og står derved til at have et samlet elevtal efter fordeling på henholdsvis 181 elever og 129 elever.

Skanderborg Gymnasium fik i marts hævet sin kapacitet fra 266 elever til 275 elever. Skanderborg Gymnasium fik 286 ansøgere og forventes at have mulighed for at optage de elever, som havde Skanderborg Gymnasium som 1. prioritet senest ved skolestart, som følge af det almindelige frafald grundet ændrede uddannelsesvalg m.m.

Opfølgning på Aarhus Techs påtænkte nedlæggelse af Aarhus Gymnasium, Tilst
Aarhus Tech påtænkte at nedlægge udbudsstedet i Tilst i forlængelse af lukningen af Aarhus Techs stx-udbud på Dollerupvej. Aarhus Tech har dog udskudt den endelige beslutning til senest den 15. november 2021, idet de afventer udfaldet af en ny politisk aftale vedrørende elevfordeling. Den nye aftale om elevfordeling kan få stor betydning for Aarhus Gymnasium, Tilst, idet aftalen rummer en mulighed for at lukke for optaget i et år på gymnasier med udfordringer i forhold til faldende antal ansøgere og skæv elevsammensætning (se særskilt dagsordenspunkt med orientering om aftalen).

Såfremt bestyrelsen for Aarhus Tech beslutter at nedlægge udbudsstedet i Tilst, har den tidligere meddelt, at lokationen i Tilst lukkes fra sommeren 2022, og uddannelsen vedrørende PreIB og IB (international studentereksamen) ønskes flyttet til Aarhus Gymnasium, C, som nyt udbudssted. Det er Børne- og Undervisningsministeriet, der i givet fald skal godkende en flytning af PreIB til Aarhus Gymnasium, C, og i henhold til lovgivningen har Aarhus Tech mulighed for at flytte uddannelsen til Aarhus C, da institutioner, der udbyder enten stx, hf eller htx kan udbyde PreIB.

Regionsrådet er i henhold til den nugældende lovgivning høringspart ved en eventuel lukning, mens det er Børne- og Undervisningsministeriet, der efter høring af institutionens bestyrelse træffer endelig afgørelse om lukning af en institution. Ministeren kan endvidere fastsætte vilkår for lukningen af institutionen. Disse vilkår kan bl.a. vedrøre hensynet til udbudsstedets nuværende elever.

Administrationen ser to scenarier for de berørte elever, såfremt Aarhus Tech beslutter at nedlægge udbudsstedet i Tilst fra sommeren 2022. En model kan være, at eleverne fordeles til de øvrige gymnasier i Fordelingsudvalg Øst. Subsidiært kan andre institutioner overtage udbudsgodkendelsen og drive uddannelsesudbuddet videre.

Beslutning

Kontorchef Henrik Lodberg introducerede til behandlingen af punktet.

Udvalg for regional udvikling tog orientering om status på gymnasieområdet til efterretning.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 3: Orientering om ny aftale om elevfordeling

1-30-76-40-20

Resume

Regeringen og et flertal i Folketinget er blevet enige om en ny elevfordelingsmodel på de gymnasiale uddannelser. Elementerne i aftalen vedrører en central elevfordelingsmekanisme, stærk kapacitetsstyring, fokus på polariseringsudfordringer, afskaffelse af ventelister og fokus på at understøtte de udfordrede gymnasier i yderområderne med indførelse af minimumskapacitet på tre klasser. Modellen træder i kraft fra optageåret 2023/2024.

Direktionen indstiller,

at orientering om ny elevfordelingsmodel tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regeringen indgik den 10. juni 2021 aftale med et flertal i Folketinget (Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne) om elevfordeling på alle de gymnasiale uddannelser.

Aftalen adresserer de to store udfordringer, der er på gymnasieområdet: dels udfordringerne med elevsammensætningen, hvor flere gymnasier i de større byer oplever social polarisering og etnisk opdeling, og dels udfordringerne med de faldende ungdomsårgange, hvor især gymnasier i de mindre byer er udfordret på elevgrundlaget.

Modellen får virkning fra skoleåret 2023/2024. Modellen er nærmere beskrevet i bilaget 'Aftale om elevfordeling'.

Hovedelementer i aftalen:

- Eleverne kan søge om optagelse på afdelinger og uddannelser i hele landet
- Elevernes ønsker er stadig et vigtigt udgangspunkt for, hvordan eleverne fordeles
- Fordeling af elever sker som noget nyt i en landsdækkende fordelingsmekanisme administreret af Børne- og Undervisningsministeriet
- Fordelingsudvalgene nedlægges
- Modellen omfatter både de almengymnasiale uddannelser og de erhvervsgymnasiale uddannelser
- Landet opdeles i beregningstekniske zoner - enten fordelingszoner eller afstandszoner. Denne inddeling foretages af Børne-og undervisningsministeriet
- Der indføres en strammere styring af kapaciteten, hvor antallet af pladser samlet set svarer til antallet af elever på alle fire uddannelser (stx, hf, hhx og htx). Børne- og Undervisningsministeriet fastsætter hvert år en kapacitetsramme for hver region
- Børne- og Undervisningsministeriet fastsætter de første tre år kapaciteten på de enkelte afdelinger. Der vil være en dialog mellem ministeriet, regioner og institutioner om fastsættelse af kapaciteten
- Regionerne overtager efter de første tre år opgaven med fastlæggelse af kapacitet på de enkelte afdelinger. Kapacitetsfastsættelse sker på baggrund af indstillinger fra institutionerne
- Der indføres en minimumskapacitet på 84 elever (svarende til 3 klasser).

Elevfordeling
Ansøgning til en gymnasial uddannelse vil fremover foregå ved en central ansøgningsrunde i starten af året. Fordeling af elever sker som noget nyt i en landsdækkende fordelingsmekanisme administreret af Børne- og Undervisningsministeriet, og som man kender fra de videregående uddannelser.

I de områder af landet, hvor gymnasierne oplever udfordringer med elevsammensætningen, skal der ske en fordeling af elever med udgangspunkt i forældrebaggrund (forældreindkomst) og elevernes ønske til uddannelse og afdeling, så eleverne i højere grad bliver blandet. Disse områder omfatter hovedsageligt områderne omkring Aarhus, Odense og København. Elever, der søger afdelinger i øvrige områder (afstandszone), hvor der ikke er store ubalancer, vil blive fordelt og udvalgt på baggrund af deres prioritereringer og dernæst transporttid. Det fremgår ikke af aftalen, hvorvidt der vil være klageadgang vedrørende den tildelte gymnasieplads.

Det nuværende afstandskriterie afløses i den nye model af et transporttidskriterie, hvor den maksimale transporttid fastsættes til 60 minutter hver vej.

Kapacitetsfastsættelse
Der skal indføres stram kapacitetsstyring. Børne- og Undervisningsministeriet fastsætter den samlede kapacitet på landsplan og fordeler den ud på regioner. De første tre år fastsætter ministeriet de enkelte afdelingers kapacitet i samarbejde med regionerne og efter indstilling fra institutionerne. Der vil være behov for kapacitetsforskydninger

for at få en mere balanceret elevsammensætning og nogle afdelinger vil gå op i kapacitet og andre vil gå ned. Efter de første tre år overgår kapacitetsfastsættelsen vedrørende de enkelte institutioner til regionerne, mens ministeriet fortsat fastsætter den samlede kapacitet.

Minimumskapacitet
Der indføres en minimumskapacitet. Minimumskapaciteten fastsættes af hensyn til at sikre et fagligt bæredygtigt undervisningsmiljø til mindst 84 elever. Dog skal institutioner, der ikke kan tiltrække tilstrækkeligt mange 1. prioritetsansøgere, iværksætte tiltag og eventuelt overvejes lukket. Det gælder institutioner, som i en periode på tre år efter modellens indførelse ikke har opnået en andel af 1. prioritetsansøgere på mindst halvdelen af afdelingens fastsatte kapacitet.

Ventelister
Muligheden for at oprette ventelister afskaffes. Institutionerne opfordres til, at de allerede fra optag til indeværende skoleår undlader at benytte sig af muligheden for at oprette ventelister. Der vil blive foretaget en lovændring, der fjerner elevernes ret til at skifte gymnasium hurtigst muligt.

Midlertidigt stop for optag
Aftalen indeholder en mulighed for til næste skoleår at lukke optaget i ét år på gymnasiale afdelinger med store udfordringer i forhold til faldende ansøgninger og en skæv elevsammensætning, så afdelingerne kan overgå til de nye regler med en mere balanceret elevsammensætning. Der er afsat en ramme på 150 mio. kr. i 2021 til håndtering af denne problematik, som udmøntes på baggrund af, hvilke afdelinger der har den mindst balancerede elevsammensætning. De institutioner, hvis afdelinger opfylder flest kriterier, vil skulle stoppe for optag af én årgang på en eller flere afdelinger/uddannelser og vil som kompensation modtage et særtilskud inden for den afsatte ramme. Løsningen skal sikre, at gymnasierne ikke skal afskedige lærere og tilpasse bygningskapacitet for en kortere periode. Den afsatte ramme svarer til stop for optag i et år på seks-ni gymnasier. Midlerne vil blive udbetalt i 2021 og gælde for optaget i skoleåret 2022/2023.

Private gymnasier
Der skal indføres regler, der skal imødegå, at der i byområder sker en utilsigtet søgning mod de private gymnasier for at undgå elevfordeling. Der indføres således et loft over, hvor mange tilskudsudløsende elever, de private gymnasier, som ligger i fordelingszoner, kan optage indtil tre år efter, at den nye model træder i kraft.

Overgangsordning og implementering
Den eksisterende mulighed for at fastsætte lokale elevfordelingsregler, forlænges med et år til også at gælde optaget til skoleåret 2022/2023. Endvidere afsættes der en ramme på 15 mio. kr. til en ansøgningspulje til institutioner i udkantsområder.

Lovforslag om implementering af tiltag i overgangsperiode og lovforslag til implementering af den varige elevfordelingsmodel forventes fremsat i henholdsvis oktober og december 2021.

Regionsrådets rolle i den kommende valgperiode, hvor Børne- og Undervisningsministeriet har ansvaret for indfasning af modellen, er ikke klart defineret i aftalen. Regionsrådets rolle vil dog være uændret for optageåret 2022/2023, ligesom fordelingsudvalgene vil virke i 2022, hvorefter de nedlægges fra optageåret 2023/2024.

Der vil fremover være en central styring af fordelingsopgaven, ligesom opgaven vedrørende kapacitetsfastsættelse varetages af Børne- og Undervisningsministeriet i de første tre år. Her vil fastsættelse af kapacitet på de enkelte institutioner dog ske i samarbejde med regionerne og i dialog med institutionerne. Arten og omfanget af dette samarbejde er dog ikke beskrevet nærmere i aftalen.

Beslutning

Kontorchef Henrik Lodberg introducerede til drøftelsen af punktet.

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at orientering om ny elevfordelingsmodel tages til efterretning.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Aftale om elevfordeling

Punkt 4: Udbudsstrategi for oprensningsprojektet ved Høfde 42

1-34-71-3-19

Resume

Oprensningen af forureningen ved Høfde 42 skal sikre, at der fjernes forurening i et sådan omfang, at en restforurening ikke udgør en risiko for mennesker og miljø. Udbuddet af oprensningsprojektet ved Høfde 42 gennemføres i 2021-2022, hvorefter oprensningen kan påbegyndes.

Udbuddet og oprensningen af Cheminovas gamle fabriksgrund vil blive gennemført tidsmæssigt forskudt med 2-3 år i forhold til projektet ved Høfde 42.

Direktionen indstiller,

at oprensningen af Høfde 42 igangsættes og forundersøgelserne på Cheminovas gamle fabriksgrund påbegyndes, og

at udbudsstrategien for oprensningsprojektet ved Høfde 42 godkendes.

Sagsfremstilling

Der er med bevillingerne til generationsforureningerne på finansloven for 2021 og Auriga Industries' tilsagn om finansiel støtte til oprensning af forureningen ved Høfde 42 skabt grundlag for oprensningerne af depotet ved Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund.

Der er ikke tidligere i Danmark gennemført jordoprensninger af den kompleksitet og størrelsesorden, som oprensningen ved Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund. Oprensningerne vil kræve tilpasning, og der vil være et element af udvikling af metoderne undervejs. Prisen på oprensningerne er vurderet til 250 mio. kr. pr. lokalitet. Denne vurdering er baseret på konkrete prisestimater fra entreprenører og rådgivere. Omkostningerne for en opgave af denne karakter er behæftet med en vis usikkerhed. Usikkerheden bliver væsentligt reduceret, når opgaven har været i udbud.

Det planlægges at starte med oprensningen af forureningen ved Høfde 42. Efterfølgende påbegyndes oprensningen af Cheminovas gamle fabriksgrund. De to oprensninger vil altså blive udført tidsmæssigt forskudt.

Udbudsstrategien er den overordnede ramme for udbuddet af oprensningsprojektet og beskriver de strategiske valg, som gøres forud for udformningen af udbudsmaterialet. Når rammen er besluttet vil regionen og dennes bygherrerådgiver udforme et detaljeret udbudsmateriale inden for de rammer, der er defineret i udbudsstrategien. Oprensningen følger principperne for regionernes indsats, som fastlagt i Jordforureningsloven.

Udbudsstrategien er beskrevet nærmere i bilaget og omfatter følgende afgrænsninger og valg:

- Formål med oprensningen
- Oprensningsområde
- Krav til renhed af den oprensede jord
- Oprensningsmetoder
- Entrepriseform
- Udbudsform
- Evaluering

Formålet med oprensningen af forureningen ved Høfde 42 er at fjerne forurening i et sådan omfang, at en restforurening ikke udgør en risiko for mennesker og miljø. Behandlingen/rensningen af den forurenede jord skal foregå ved Høfde 42 eller i nærområdet og skal ske under hensyntagen til anvendelse af bæredygtige teknologier. Bæredygtighed kan indgå i mange forskellige delelementer af projektet, og hvilket fokus, der ønskes, vil blive beskrevet nærmere i udbudsmaterialet, ligesom en vurdering af metodernes bæredygtighed vil indgå som et element i evalueringen af tilbuddene.

Det er forventningen, at oprensningen af forureningen ved Høfde 42 vil medføre, at det forbud mod badning, dykning og fiskeri, der i dag findes i området mellem Høfde 40 og Høfde 45, vil kunne ophæves efter endt oprensning. Regionen er ikke myndighed i forhold til forbuddene, men vil gå i dialog med de relevante myndigheder om dette.

Oprensningen vil omfatte den del af forureningen, der er beliggende inden for den omkransende spunsvæg.

Der stilles krav om en kraftig reduktion af forureningsmassen og dokumentation for opnået rensning for at kunne opfylde formålet med oprensningen. Der vil derfor i udbudsmaterialet stilles store krav til rensemetodernes effektivitet.

Der er i perioden 2017-2020 gennemført demonstrationsprojekter med metoderne 'jordvask' og 'termisk oprensning', som har sandsynliggjort, at disse teknologier kan anvendes til at rense den forurenede jord ved Høfde 42. Udbuddet vil derfor være afgrænset til løsninger, der anvender disse metoder.

Det vurderes, at den mest hensigtsmæssige entrepriseform er en totalentreprise. Opgaven skal i EU-udbud og vil blive udbudt ved udbudsformen 'udbud med forhandling' efter udbudslovens afsnit II. Det skyldes, at oprensningen af Høfde 42 på ingen måde er en "standardopgave", hvorfor der vil være behov for, at tilbudsgiverne tænker kreativt og kommer med deres bedste forslag til, hvordan oprensningen kan foregå.

Tildelingskriteriet vil i udbuddet blive 'bedste forhold mellem pris og kvalitet'. Det omfatter en vurdering af kvalitet, herunder hvor realiserbar løsningerne vurderes at være, de tilbudte løsningers bæredygtighed samt bemanding og organisering til at løse opgaven. Et vigtigt element bliver desuden pris. Evalueringskriterierne og deres indbyrdes vægte vil blive tilpasset i processen med udarbejdelse af udbudsmateriale i dialog med regionens bygherrerådgiver.

Udbuddet for oprensningen af forureningen ved Høfde 42 offentliggøres i 2. halvår 2021. Det forventes, at der kan tegnes kontrakt med den vindende entreprenør i 2. halvår 2022. Derefter vil oprensningen af depotet forløbe over de efterfølgende år. Oprensningstiden vil afhænge af, hvilken metode, der bringes i anvendelse. Regionsrådet vil løbende blive holdt orienteret omkring fremdriften i projektet.

Regionsrådet forelægges projektforslag (vinderen af udbudsforretningen) til godkendelse.

Det forberedende arbejde forud for udbuddet af oprensningen på Cheminovas gamle fabriksgrund påbegyndes i 2. halvår 2021 og vil fortsætte ind i 2022. Det forberedende arbejde omfatter geotekniske undersøgelser og yderligere forureningsafgrænsning med henblik på at tilvejebringe det tekniske grundlag for et entrepriseudbud i 2023.

Som en del af det forberedende arbejde med generationsforureningerne har ingeniørfirmaet Niras på vegne af Region Midtjylland lavet en vurdering af fordele og ulemper ved at udføre oprensningerne samtidigt eller forskudt. Den overordnede konklusion er, at der ikke findes stordriftsfordele ved at oprense begge lokaliteter parallelt, tværtimod vurderes det, at der ved samtidig oprensning kan opstå kapacitets- og ressourcemæssige udfordringer. Det er derfor administrationens vurdering, at det er mest hensigtsmæssigt at igangsætte oprensningen af forureningen ved Høfde 42 med det samme, mens det forberedende arbejde på Cheminovas gamle fabriksgrund påbegyndes.

Samlet betyder dette, at oprensningen på Cheminovas gamle fabriksgrund vil blive forskudt med 2-3 år i forhold til oprensningen af forureningen ved Høfde 42.

Beslutning

Kontorchef Morten Bondgaard gav oplæg om indholdet i udbudsstrategien.

Udvalget ønsker fortsat at få orienteringer om arbejdet med udbuddet.

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at oprensningen af Høfde 42 igangsættes og forundersøgelserne på Cheminovas gamle fabriksgrund påbegyndes, og

at udbudsstrategien for oprensningsprojektet ved Høfde 42 godkendes.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Udbudsstrategi oprensning af Høfde 42

Punkt 5: Orientering om forurening med perfluorerede stoffer (PFAS)

1-51-71-247-15

Resume

Region Midtjylland samarbejder med de øvrige regioner om problemstillingerne med perfluorerede stoffer (PFAS) og den fremadrettede indsats. Det er forventningen, at der i løbet af 2021 igangsættes en systematisk opsporing af blandt andet brandøvelsespladser og tages stilling til kortlægning efter jordforureningsloven. Der forventes ikke tilført ekstra midler fra regeringen til arbejdet med PFAS på jordforureningsområdet.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om perfluorerede stoffer (PFAS) tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionerne har til opgave at kortlægge forureninger/mulige forureninger fra punktkilder efter jordforureningsloven, og hvis kortlægningen er omfattet af offentlig indsats at udføre eventuelle undersøgelser og afværgeforanstaltninger.

Et af de områder, der de senere år har været øget fokus på, er forureninger med perfluorerede stoffer (PFAS), blandt andet fluorstoffet PFOS i brandøvelsesskum. PFAS dækker over en meget stor gruppe af stoffer, og ikke alle stoffernes giftighed og opførsel i miljøet er kendt. Nogle af stofferne er kræftfremkaldende, og for PFOS er der oplysninger om, at det påvirker reproduktionen og er akut giftigt. Det er desuden mistænkt for hormonforstyrrende egenskaber. PFAS-forbindelser kan i naturen omsættes til andre PFAS-forbindelser, men nedbrydes ikke fuldstændigt. Stofferne hobes op gennem fødekæden. Stofferne er blevet anvendt i f.eks. brandslukningsskum, til overfladebehandling, imprægnering, loddemidler og som tilsætningsstoffer i maling og lak. Foruden brandøvelsespladser ses stofferne derfor også anvendt i blandt andet forkromningsindustrien og på tæppefabrikker. Der findes ofte også PFAS i forbindelse med lossepladser.

Region Midtjylland har siden 2014 medtaget PFAS i forureningsundersøgelser i forhold til risikovurdering af grundvandsressourcen for de lokaliteter, hvor der har været kendskab til eller mistanke om anvendelse af PFAS-forbindelser. I alt er der undersøgt for stoffet PFOS på ca. 200 lokaliteter. På ca. 180 af lokaliteterne har regionen undersøgt for 12 PFAS-forbindelser, inkl. PFOS. I flere af undersøgelserne er der målt indhold af stofferne i grundvandet, men indtil nu ikke i niveauer, hvor det med de hidtidige grænseværdier er vurderet at udgøre en risiko. I 2021 forventer administrationen at undersøge for PFAS/PFOS på 30-40 lokaliteter.

Regionen har ansvaret i de sager, som er omfattet af offentlig indsats, men hvor der ikke er en forurener, som kan gøres ansvarlig. Der er kun offentlig indsats (dvs. regionens indsats) i sager, hvor forureningen vurderes at kunne have skadelig virkning på grundvand, overfladevand, internationale beskyttelsesområder eller på mennesker på arealer med bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads. Særligt for forurening i overfladevand er det desuden kun regionens ansvar, hvis forureningen stammer fra en jordforurening. Det er altså ikke regionens ansvar, hvis forureningen i overfladevandet er sket ved f.eks. afstrømning på overfladen.

Der har ikke har været tilstrækkelig klarhed over brugen af PFAS-forbindelser og deres spredning til miljøet til at kunne foretage en systematisk kortlægning af lokaliteter, hvor der har været brug af PFAS. Regionerne har derfor, via Regionernes Videncenter for Miljø og Ressourcer, arbejdet på at udarbejde branchebeskrivelser for de brancher, hvor PFAS-forbindelserne anvendes/har været anvendt. Branchebeskrivelserne ventes færdige i sommeren 2021, og derefter vil processen for det videre arbejde med kortlægning og undersøgelser blive fastlagt. Det forventes, at der skal igangsættes en systematisk kortlægning af brandøvelsespladser og eventuelt andre relevante brancher i løbet af 2021. Opsporingen af lokaliteter vil ske i samarbejde med kommunerne og relevante aktører.

Nogle af lokaliteterne med brandøvelsespladser og andre relevante brancher er allerede kortlagt efter jordforureningsloven, typisk som følge af andre aktiviteter. En del brandøvelsespladser findes i øvrigt hos forsvaret, som selv står for jordforureningsopgaven på sine arealer. Regionerne har i flere år samarbejdet med forsvaret om opgaverne for at skabe fælles videns- og erfaringsgrundlag.

Miljøstyrelsen har taget kontakt til alle regioner og kommuner med opfordring til at iværksætte de tiltag, der er nødvendige for at sikre, at lignende situationer som en aktuel sag i Korsør ikke opstår. De enkelte regioner har i slutningen af juni/begyndelsen af juli kontakt til kommuner og andre relevante aktører med henblik på at opspore, hvor der kan have været brandøvelsespladser. Regionerne er således afhængige af, at de nødvendige oplysninger modtages fra blandt andet kommuner, Forsvaret og Miljøstyrelsens Virksomhedstilsyn for at kunne gennemføre kortlægningsopgaven.

Det kommende arbejde i forbindelse med PFAS har indgået i forhandlingerne mellem Danske Regioner og regeringen om den fremtidige økonomi til regionernes jordforureningsopgave. Der er ikke udsigt til tilførsel af ekstra midler, og arbejdet med PFAS skal derfor indgå i prioriteringen på lige fod med områdets øvrige opgaver.

Beslutning

Kontorchef Morten Bondgaard introducerede til drøftelsen af punktet.

Udvalg for regional udvikling tog orientering om perfluorerede stoffer (PFAS) til efterretning.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 6: Orientering om uddybning af forslag til Budget 2022

1-21-78-2-21

Resume

Som opfølgning på de stående udvalgs budgetdrøftelser og regionsrådets budgetseminar i maj 2021 orienteres om belysning af budgetforslag og emner, som indgår i de videre drøftelser om Budget 2022. Emnerne er samlet i et notat for hvert af de stående udvalg.

Direktionen indstiller,

at orientering om belysning af budgetforslag og emner, som indgår i de videre drøftelser om budget 2022, tages til efterretning.

Sagsfremstilling

På de stående udvalgs møder i maj 2021 om budget 2022 og på regionsrådets budgetseminar 17. maj aftaltes det, at de forslag og emner, der skulle belyses nærmere af administrationen forelægges på de stående udvalgs møder i august 2021. Der henvises også til den oversigt, som er sendt til regionsrådsmedlemmerne 23. juni 2021.

Administrationen har udarbejdet vedlagte bilag for udvalgets område, der forelægges udvalget til orientering.

Forslagene og emnerne vil herefter indgå i de videre drøftelser af budget 2022.

I vedlagte notat fremgår besvarelser vedrørende følgende forslag og emner:

- Understøttelse af implementering af bæredygtighedsstrategien
- Større biodiversitet og mere vild natur på regionale arealer

Der henvises også til materialet på de enkelte udvalgs dagsordener på møderne i maj eller på dagsordenen til budgetseminaret den 17. maj.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orientering om belysning af budgetforslag og emner, som indgår i de videre drøftelser om budget 2022, til efterretning.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Belysning af emner Budget2022

Punkt 7: Udmøntning af bæredygtige initiativer

1-31-72-195-21

Resume

To pilotprojekter indenfor bæredygtighed fremlægges til politiske godkendelse. Projekterne omhandler afprøvning af den frivillige bæredygtighedsklasse ved en ny bygning på Regionshospitalet Horsens samt etablering af det "grønne" cykelskur ved Regionshospitalet Silkeborg.

Regionsrådet afsatte i budget 2021 en pulje til bæredygtige initiativer. Der igangsættes på den baggrund pilotprojekter, der kan skabe viden og opbygge erfaringer, som kan være med til at indfri bæredygtighedsstrategiens målsætninger.

Direktionen indstiller,

at udmøntningen af i alt 0,76 mio. kr. til to pilotprojekter inden for bæredygtighed godkendes, og

at der gives bevilling til pilotprojekterne og finansiering jf. tabel 2.

Sagsfremstilling

Regionsrådet afsatte i budget 2021 en pulje til bæredygtige initiativer. Den første udmøntning fra puljen blev godkendte af regionsrådet i april 2021. Der fremlægges nu yderligere to pilotprojekter til godkendelse, der kan skabe viden og opbygge erfaringer, som kan være med til at indfri bæredygtighedsstrategiens målsætninger. Pilotprojekterne forventes i udgangspunktet at have et skaleringspotentiale, såfremt resultatet af det enkelte pilotprojekt er positivt.

Regionsrådet vil ved udgangen af 2021 få forelagt en samlet statusbeskrivelse for de igangsatte pilotprojekter.

Tabel 1: Oversigt over pilotprojekter

Nr.	Projekt	Mio. kr.
1	Afprøvning af den frivillige bæredygtighedsklasse	0,26
2	Det grønne cykelskur	0,5
	I alt	**0,76**

1. Afprøvning af den frivillige bæredygtighedsklasse, finansieringsbehov: 0,26 mio. kr.
I forbindelse med etablering af en ny bygning til akutafdeling og medicinsk klinik på Regionshospitalet Horsens, ønskes ”Den frivillige bæredygtighedsklasse” indarbejdet og afprøvet i projektet. Den frivillige bæredygtighedsklasse er et nyt sæt krav i bygningsreglementet, ligesom der i en lang årrække har været krav til bygningers energiforbrug. Bæredygtighedsklassen har i et bredt perspektiv fokus på bæredygtighed, både på byggematerialer, opførelse, vedligeholdelse, drift og indeklima samt potentialet for genbrug og genanvendelse ud fra et livscyklusperspektiv. Der ses således på alle faser i byggeriets livscyklus ud fra et samlet hensyn til både de miljø- og klimamæssige, sociale og økonomiske forhold.

Kravene er på nuværende tidspunkt frivillige, men forventes at blive gjort obligatoriske i 2023. Det er derfor relevant at få afprøvet ordningen i Region Midtjylland med henblik på at identificere, hvordan Region Midtjylland meningsfuldt kan indarbejde brugen heraf i fremtidige byggeprojekter, for dermed at understøtte regionens målsætninger om et bæredygtigt byggeri. Viden og erfaringer fra pilotprojektet vil indgå i den kommende designguide for bæredygtigt byggeri, hvorved erfaringerne udbredes til hele regionen.

Beløbet, der ansøges om, skal dække udgifterne til rådgivningsydelser i forbindelse med indarbejdelse af 'Den frivillige bæredygtighedsklasse' i byggeprojektet.

2. Det "grønne" cykelskur, finansieringsbehov: 0,5 mio. kr.
På Regionshospitalet Silkeborg er tryg og sikker cykelparkering til medarbejdere efterspurgt samtidigt med, at der er pres på parkeringsfaciliteterne. Nærværende projekt ønsker, med etablering af et attraktivt og bæredygtigt cykelskur, at afdække om det er muligt at få flere til at vælge cyklen frem for bilen, hvis der etableres et attraktivt sted til cykelparkering med fokus på følgende parametre:

- Placering tæt på personaleindgang
- Overdækket parkering med grønt tag, der giver lokal nedsivning af regnvand
- God og tryghedsskabende belysning
- Afskærmning med grøn bevoksning
- Skur eller cykler skal kunne aflåses

- Cykler parkeres kun i ét niveau – ikke oven på hinanden
- Servicestation med pumpe, trykluft, værktøj, affaldsstativ og evt. mulighed for at fylde vandflasken
- Ny belægning og belysning frem til personaleindgang
- Ny dør til personaleindgang med automatisk dørkontrol.

Projektets formål er at fremme sundhed og trivsel samt reducere miljøbelastningen ved, at medarbejdere tager cyklen frem for bilen på arbejde. Derudover vil der blive frigivet parkeringspladser til patienter, hvorved oplevelsen af tilgængelighed forbedres. Såfremt det er muligt at flytte medarbejdere fra bil til cykel, vil viden fra dette projekt kunne udbredes til øvrige enheder med henblik at få så mange som muligt til at lade bilen stå og tage cyklen.

Økonomi
Nedenstående tabel 2 viser, at der ved godkendelsen af dette dagsordenspunkt udmøntes i alt 0,76 mio. kr. til to separate pilotprojekter. Projekter, som kan underbygge implementering og målopfyldelse af regionens Bæredygtighedsstrategi, og som desuden har den ønskede pilotkarakter, hvor der opnås viden, og der efterfølgende er et skaleringspotentiale.

Regionsrådet besluttede den 28. april 2021, at de resterende 3,585 mio. kr. ud af de 20 mio. kr., der var afsat i Budget 2021 til kommende pilotprojekter inden for området, skulle fremlægges til politisk godkendelse. Med godkendelsen af indstillingerne i denne sag resterer der 2,825 mio. kr. af rammen til bæredygtige initiativer i 2021, som ikke er bevilget eller prioriteret på nuværende tidspunkt.

Tabel 2. Oversigt over bevilling, rådighedsbeløb.

1.000 kr.	Flerårig anlægs-bevilling[1]	Rådighedsbeløb 2021 indeks 105,7	2022 indeks 105,7	2023 indeks 105,7	2024 indeks 105,7
Bevillingsændringer[2]					
Regionshospitalet Horsens:					
Pilotprojekt, afprøvning af den frivillige bæredygtighedsklasse	260	260			
Hospitalsenhed Midt					
Pilotprojekt, den grønne cykelskur	500	500			
Puljen til anlægsprojekter		-760			
Ændring af anlægsbevilling	-760				
Total	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

[1]Rådighedsbeløbene er først disponible, når regionsrådet har givet bevilling til et anlægsprojekt
[2]+ = øgede udgifter og - = reducerede udgifter / - = øgede indtægter og + = reducerede indtægter

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at udmøntningen af i alt 0,76 mio. kr. til to pilotprojekter inden for bæredygtighed godkendes, idet udvalget bemærker, at det forventer, at projektet indebærer en mulighed for opladning af elcykler, og

at der gives bevilling til pilotprojekterne og finansiering jf. tabel 2.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

TidligerePolitiskBehandling

Regionsrådet godkendte den 28. april 2021 den første udmøntning fra pulje til bæredygtige initiativer.

Punkt 8: Bevilling til klimatilpasningsprojektet BioScape

1-30-76-1-21

Resume

Regionen har fået tilsagn om midler fra EU til projektet BioScape vedrørende multifunktionel jordfordeling. Det samlede budget for projektet er 37 mio. kr., hvoraf EU støtter med 60 % og egenfinansieringen er 40 %.

Projektet arbejder i tre pilotområder i Region Midtjylland. Her ønsker man at vise, hvordan man ved omlægning af bl.a. landbrugsjord, i et tæt samarbejde med lodsejerne, kan løse klimamæssige udfordringer. Det sker ved at øge tilbageholdelsen af vand i oplandet og samtidig styrke biodiversiteten, sikre rent drikke- og overfladevand, øge de rekreative værdier m.v. I projektet deltager ni partnere, herunder tre kommuner og en forsyning. Region Midtjylland er lead-partner på projektet.

Direktionen indstiller,

at der udmøntes 0,12 mio. kr. i 2021 inden for bevillingen Regionale Udviklingsaktiviteter til egenfinansiering af projektet BioScape, og

at der tilkendegives en villighed til at afsætte 0,28 mio. kr. pr. år i perioden 2022-2026 til egenfinansiering af projektet BioScape. Midlerne indarbejdes i budgetterne under forudsætning af, at der afsættes midler på puljen til klimaaktiviteter under bevillingen Regional Udviklingsaktiviteter.

Sagsfremstilling

Administrationen har i samarbejde med ni partnere ansøgt programmet EU LIFE om støtte til et projekt om Multifunktionel Jordfordeling med titlen BioScape. Multifunktionel jordfordeling er en tilgang, hvor man via opkøb og bytte af jorder med forskellig anvendelse fremmer flere funktioner på samme areal. Det samme areal kan eksempelvis anvendes til både fremme af biodiversitet og grundvandsbeskyttelse, mens andre arealer fremmer dyrkning af jorden og klimatilpasning.

Projektet har opnået tilsagn om midler fra EU i juni måned 2021.

Der arbejdes med tre pilotområder, som er beliggende i kommunerne Lemvig, Hedensted og Horsens. Projektet ønsker her at demonstrere, hvordan man kan bruge Multifunktionel Jordfordeling til at opfylde flere af de kommunale mål i det åbne land.

Region Midtjylland arbejder på at skabe en klimarobust region, og i den forbindelse kan multifunktionel jordfordeling være et værdifuldt virkemiddel, som giver mulighed for at understøtte de mange arealinteresser i det åbne land. Ud over de positive miljømæssige konsekvenser kan man understøtte målsætningerne for landdistriktsudviklingen, der handler om det gode liv i Region Midtjylland.

De øvrige partnerne i projektet har alle forskellige sigter med at indgå:

- Danmarks Naturfredningsforening ønsker at vise, at landbrug og biodiversitet godt kan gå hånd i hånd, og at jordfordeling er et enestående værktøj hertil.
- SAMN forsyning i Horsens Kommune ser projektet, som et middel til at løse klimatilpasningsudfordringen og til beskyttelse af grundvandet.
- SEGES (fagligt videns- og innovationshus under Landbrug og Fødevarer) og Aarhus Universitet deltager med deres viden og er begge vigtige brikker i, at projektet kan gennemføres.
- ELO (European Landowners' Organization) er en international landbrugsorganisation, der arbejder for et bæredygtigt landbrug og ønsker at være med til at formidle den danske model.

Økonomi
Projektet har et samlet budget på 37 mio. kr., hvoraf EU LIFE finansierer 60 % svarende til 22,20 mio. kr., og partnerskabet egenfinansierer 40 % svarende til 14,8 mio. kr. Region Midtjyllands andel af det samlede budget er 3,8 mio. kr., hvoraf EU-finansiering udgør 2,28 mio. kr. og egenfinansiering udgør 1,52 mio. kr.

Der søges i forlængelse af kontraktindgåelsen med EU om tilskud til finansiering af dele af jordfordelingen ved nationale fonde.

Projektet forløber over perioden 2021-2026. I tabellen nedenfor er vist fordelingen af midlerne, som de forventes afviklet i projektperioden, delt op i det, der er EU-finansieret, og det, der er egenfinansieret. Beløbet anvendes på blandt andet som bidrag til et årsværk.

Tabel 1: Region Midtjyllands andel af budget for BioScape

Tabel. Budget							
1.000 kr., p/l	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**I alt**
Budget							0
Finansieret af EU	180	420	420	420	420	420	2.280
Egenfinansiering	120	280	280	280	280	280	1.520
							0
Budget i alt	**300**	**700**	**700**	**700**	**700**	**700**	**3.800**

Der anmodes jf. tabel 1 om udmøntning af 0,12 mio. kr. i 2021 inden for bevillingen Regionale Udviklingsaktiviteter til egenfinansiering af projektet BioScape, samt at der tilkendegives en villighed til at afsætte 0,28 mio. kr. pr. år i perioden 2022-2026 til egenfinansiering af projektet BioScape, under forudsætning af at der afsættes midler på puljen til klimaaktiviteter under bevillingen Regional Udviklingsaktiviteter.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der udmøntes 0,12 mio. kr. i 2021 inden for bevillingen Regionale Udviklingsaktiviteter til egenfinansiering af projektet BioScape, og

at der tilkendegives en villighed til at afsætte 0,28 mio. kr. pr. år i perioden 2022-2026 til egenfinansiering af projektet BioScape. Midlerne indarbejdes i budgetterne under forudsætning af, at der afsættes midler på puljen til klimaaktiviteter under bevillingen Regional Udviklingsaktiviteter.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Beskrivelse af BioScape

Punkt 9: Forslag om gratis buskørsel på regionalrute

1-30-75-2-09

Resume

Administrationen har på baggrund af henvendelsen af den 14. januar 2020 fra Socialdemokratiet og Alternativet om projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen anmodet Midttrafik om at belyse forslag til forsøgsordning med gratis buskørsel. Midttrafik har fremsendt et notat, hvori der peges på fire ruter som relevante til et forsøg.

Der er tale om ruter, hvor der ikke er parallelkørsel med tog. De mistede indtægter ved forsøget er opgjort i forhold til passagerindtægter i 2019. Derudover vil der evt. komme merudgifter til dubleringskørsel og kompensation til kommuner, som vil miste indtægter som følge af overflytning af passagerer fra lokal/bybusser til gratis regionalbus.

Samlet forventes en mindreindtægt/merudgift for regionen på 4,44 mio. kr. årligt ved gennemførelse af forsøget. Opgørelsen er forbundet med usikkerhed.

Direktionen indstiller,

at forslag til forsøg med gratis buskørsel i regionen drøftes.

Sagsfremstilling

Region Midtjylland har anmodet Midttrafik om at udarbejde forslag til mulige regionale ruter, der ville kunne anvendes til et forsøg med gratis kørsel. Midttrafik peger på nedenstående forslag, hvor indtægtstabet for hver enkelt rute er opgjort.

Tabel 1. Indtægstab ved gratis buskørsel

1.000 kr.	2019
Rute 24: Holstebro - Lemvig	2.000
Rute 33: Struer - Lemvig	1.800
Rute 53/953X: Viborg - Herning	6.600
Rute 60/960X: Viborg - Silkeborg	7.500

Det beregnede indtægtstab er vurderet ud fra den ruteindtægt, der fremgår af forslag til ny indtægtsdelingsmodel i Midttrafik, som er udarbejdet for 2019 og således inden coronapandemien.

Midttrafik har i særlig grad lagt vægt på, at det er ruter, der ikke, eller kun i meget begrænset omfang, kører parallelt med tog for at undgå overflytning af kunder fra tog til bus.

Midttrafik gør opmærksom på, at de regionale ruter ved indfaldsvejene til flere af de større byer vil køre parallelt med lokalruter eller bybusser. Det vil med stor sandsynlighed medføre en overflytning af kunder fra lokalruter/bybusser til de gratis regionalruter. Det kan derfor ikke udelukkes, at de pågældende kommuner vil stille krav om kompensation for mistede indtægter på den lokale kørsel.

Samtidig kan der komme merudgifter på de foreslåede ruter, hvis tilbuddet om gratis kørsel bliver så populært, at der opstår behov for dubleringer på enkelte eller flere afgange. Det vil især være tilfældet i myldretiden morgen og eftermiddag på hverdage.

Besparelsen på omkostninger til billetkontrol, administration m.m. vil være marginal, da Midttrafiks udgifter til administration af busdrift hovedsageligt fordeles på baggrund af køreplantimer. Den væsentligste driftsomkostning er betalingen til busselskabet for kørslen, som vil være den samme, uanset om bussen er gratis for passagerer eller ej.

Konsekvenserne for hver af de udvalgte ruter er nærmere beskrevet i vedlagte notat.

Coronapandemien har ramt den kollektive trafik hårdt, bl.a. på grund af midlertidige lukninger af skoler og uddannelsessteder, øget hjemmearbejde samt sundhedsmæssig utryghed ved at bruge busser og tog. Det bliver derfor en stor udfordring at gøre den kollektive trafik attraktiv igen de kommende år, og det må forventes, at der vil være passagerer, der permanent vælger at forlade den kollektive trafik.

Hvis det besluttes at gennemføre et forsøg, anbefaler administrationen, at det sker efter ophør af restriktioner i den kollektive trafik som følge af coronapandemien, og når passagererne er begyndt at vende tilbage i busserne, forventeligt i 2022.

Supplerende oplysninger om bilpendling og merudgifter
Udvalg for regional udvikling udsatte den 12. april 2021 behandlingen af sagen, fordi udvalget ønskede at afvente en orientering om unges transportvaner. Desuden ønskede udvalget, at sagen uddybes med et datagrundlag om

bilpendlingen på de beskrevne strækninger. Vedlagte notat beskriver den daglige trafik, samt antal beskæftigede efter bopæl og arbejdssted.

Supplerende oplysninger om inddragelse af kommunale ruter og merudgifter
Udvalget anmodede på mødet den 3. maj 2021 om at få yderligere belyst, hvordan de relevante kommuner kan inddrages i et samarbejde om rute 24 eller 33. Belysningen skal suppleres med skøn over mertrafik og afledte udgifter.

Midttrafik har udarbejdet et notat, som beskriver, at indtægtstabet for de to ruter vil beløbe sig til 3,8 mio. kr. Dertil kommer kompensation til Struer og Holstebro kommuner for manglende indtægter i bybusserne på i alt 0,14 mio. kr.

Midttrafik vurderer desuden, at der kan være behov for dubleringskørsel for 0,5 mio. kr.

Det er Midttrafik der har kompetencen til at vurdere, hvor store de manglende indtægter i bybusserne vil være. Ligesom det er Midttrafiks bestyrelse, der skal godkende forslaget om eventuelle gratis busser, da det er Midttrafiks bestyrelse, der har takstkompetencen for den kollektive trafik i Midtjylland.

Samlet medfører det således en forventet mindreindtægt/merudgift for regionen på 4,44 mio. kr. årligt at gennemføre forsøget. Opgørelsen er forbundet med usikkerhed.

Økonomiske konsekvenser i budget 2022
Midttrafik har udarbejdet et budgetforslag for 2022. Til førstebehandlingen i bestyrelsen for Midttrafik har Midttrafik indregnet et indtægtstab på 13 % på manglende indtægter som følge af COVID-19.

De samlede indtægtstab for bus, tog og letbane vurderes til at være ca. 39 mio. kr. Kompenseres trafikselskaberne ikke i 2022, skal Midttrafik tilpasse serviceniveauet til regionens ramme.

En yderligere udgift og manglende indtægter til et forsøg med gratis busser skal lægges oven i og finansieres ved yderligere tilpasninger.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til forsøg med gratis buskørsel i regionen.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

TidligerePolitiskBehandling

Den 12. april 2021 udsatte udvalg for regional udvikling sagens fortsatte behandling, idet udvalget ønskede at afvente en orientering om unges transportvaner inden stillingtagen til et eventuelt projekt.

Den 3. maj 2021 udsatte udvalg for regional udvikling sagens behandling, idet udvalget ønsker yderligere belyst, hvordan de relevante kommuner kan inddrages i et samarbejde om rute 24 eller 33. Belysningen skal suppleres med skøn over mertrafik og afledte udgifter. Udvalget forudsætter, at uddybningen er på plads inden budgetforhandlingerne.

Bilag

Notat - Forsøg med gratis kørsel på regionale ruter

Data over pendlere og trafiktal

Gratis kørsel rute 24 og 33

Punkt 10: Orientering om udvikling af Jyllandskorridoren

1-30-75-6-20

Resume

Region Midtjylland har deltaget i et Interreg-forprojekt omhandlende udvikling af Jyllandskorridoren. Forprojektet er nu afsluttet, og administrationen arbejder videre med et forslag til et flerårigt Interreg-projekt, som skal fortsætte arbejdet med at udvikle Jyllandskorridoren, så den gøres mere attraktiv og bæredygtig.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om afrapportering af Interreg-forprojekt og udarbejdelse af projektforslag til et flerårigt projekt om udvikling af Jyllandskorridoren tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Jyllandskorridoren er det geografiske transportnet, som forbinder Sydnorge og Jylland med Centraleuropa. Transportnettet inkluderer både vej, jernbane og færgetransport. Her fragtes hver dag store mængder gods og passagerer. Transporten skaber vækst og udvikling, men sætter også et pres på behovet for alternative løsninger, som kan sikre CO2-reduktion samt en grøn og bæredygtig fremtid.

Forprojektet viser potentiale for at positionere Jyllandskorridoren
Region Midtjylland har sammen med Region Nordjylland samt Agder fylkeskommune og Vestfold og Telemark fylkeskommune i Norge gennemført et forprojekt i Interreg Kattegat-Skagerrak om udvikling af Jyllandskorridoren. Formålet har været at undersøge mulighederne for at gøre korridoren mere attraktiv og bæredygtig, samt afsøge potentialet for et flerårigt projekt.

I forprojektet har parterne lavet analyser af transport og flaskehalse i korridoren, samt været i dialog med aktører i Jyllandskorridoren som f.eks. havne, transportører, rederier, vareejere og interesseorganisationer. Dialogen med aktørerne viste en meget positiv interesse for at positionere Jyllandskorridoren som en korridor, der er i front både med effektivitet og bæredygtighed. Vedlagt er en pjece om projektet, som bl.a. sammenfatter hovedbudskabet fra dialogen, f.eks. at samspillet mellem transport og energi er centralt, og at vi er i en overgangsfase, hvor løsninger skal afprøves.

Forprojektet blev afsluttet med et online-seminar i maj omhandlende de input, der var kommet i forprojektet. Deltagerne var politikere og administration fra regionerne samt erhvervsfolk mm., som administrationen har været i dialog med i forbindelse med forprojektet. I alt deltog 96 personer, som på seminaret fik indblik i hinandens virksomheder og problemstillinger på tværs af Norge og Danmark.

Udarbejdelse af et flerårigt projekt
Parterne arbejder nu videre med et forslag til et flerårigt Interreg-projekt på baggrund af forprojektet. Det flerårige projekt skal bidrage til at udvikle en attraktiv og miljøvenlig korridor, f.eks. ved at skabe øget bevidsthed om korridorens muligheder og komparative fortrin sammenlignet med andre korridorer, samt undersøge mulighederne for at skabe mere bæredygtige løsninger for godstransporten i form af sammenhængende infrastruktur for bæredygtige drivmidler. Formål og indhold ligger ikke fast endnu, og parterne vil i andet halvår 2021 gå i yderligere dialog med aktørerne, afsøge partnere i forskellige lande og udvikle selve projektforslaget.

Der vil i den forbindelse blive afholdt en workshop i Nordisk Transportpolitisk Netværk (NTN). NTN er et regionalt transportpolitisk samarbejde, som arbejder for at skabe grundlag for transportpolitiske beslutninger og kvalificere regional planlægning af transport og infrastruktur. Deltagerkredsen i NTN er den samme som partnerne i forprojektet samt Region Syddanmark. Workshoppen vil blive afholdt den 7.-8. oktober i Aalborg og vil handle om indholdet og rammerne for et flerårigt projekt. Regionsrådsmedlemmerne Torben Nørregaard og Morten Flæng er inviteret i deres egenskab af regionens medlemmer af NTN.

Forventningen er, at projektforslaget vil blive fremlagt til godkendelse for regionsrådet i starten af 2022. Såfremt det godkendes af alle parter, er det planen at indsende ansøgningen til projektet i forbindelse med første ansøgningsrunde i det nye Interreg-program, som forventes at blive i foråret 2022.

Forprojektet har været støttet med 100.000 kr. i udviklingsmidler fra indsatsområdet mobilitet under Regional Udvikling i 2020.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orientering om afrapportering af Interreg-forprojekt og udarbejdelse af projektforslag til et flerårigt projekt om udvikling af Jyllandskorridoren til efterretning.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Pjece om Jyllandskorridor-forprojektet

Punkt 11: Drøftelse af møder i Danske Regioner

1-00-13-17

Resume

Møder i Danske Regioner drøftes.

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners udvalg for regional udvikling og EU samt udvalg for miljø og ressourcer.

Der var senest møde i udvalg for regional udvikling og EU den 19. maj 2021. Næste møde er den 9. september 2021.

Der var senest møde i udvalg for miljø og ressourcer den 27. maj 2021. Næste møde er den 16. september.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede møder i Danske Regioner.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 12: Gensidig orientering

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Administrationen orienterede om, at den nu arbejder ud fra en fornyet tidsplan angående uddannelsespolitikken, hvor udvalg for regional udvikling gennemfører workshops og får forelagt et foreløbigt udkast til politik. Det nye regionsråd kan herefter gennemføre en endelig vedtagelse af politikken. Udvalg for regional udvikling tog orienteringen til efterretning.

Administrationen orienterede om tilsagn om støtte til Life IP projektet "CE Beyond Waste".

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 13: Foretræde (13.30-14.00)

0-9-6-15

Sagsfremstilling

Forud for mødet har udvalget foretræde fra Rasmus Bøgh Vinther angående nedlukningen af bus 918X.

Ifølge proceduren for foretræde afsættes der maks. 15 minutter til, at borgeren/borgerne fremlægger sine synspunkter, og at politikerne stiller uddybende spørgsmål og dermed åbner op for dialog.

Udvalget mødes til forberedelse kl. 13.30, og foretrædet går i gang kl. 13.45.

Beslutning

Forud for mødet havde Rasmus Vinther foretræde for udvalget. Der tages ikke referat fra foretræder.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i foretrædet.

Punkt 14: Underskriftsark

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på ”Godkend”, når mødet er slut.

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Arne Lægaard var forhindret i at deltage i mødet.

Bilag

Godkendelsesark 090821